

వఖీనా 'అజా బన్నార్.'- 'ఓ అల్లాహ్ నేను నిన్ను క్షమాపణ మరియు ఉభయలోకాల క్షమాన్ని అర్థిస్తున్నాను. ఓ నా ప్రభూ! నీవు మాకు ఇహలోకం లోనూ మంచినీ ప్రసాదించు మరియు పరలోకంలోనూ మంచినీ ప్రసాదించు మరియు అగ్ని శిక్ష నుండి మమ్మల్ని కాపాడు.' (ఇబ్నె మాజహ్)

(۲۰۹۱ - [۳۱] (لم تتم دراسته) (۷/۲۹۶)

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ طَافَ بِأَلْبَيْتٍ سَبْعًا وَلَا يَتَكَلَّمَ إِلَّا بِ: "سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ". مُحِيطٌ عَنْهُ عَشْرُ سَبْعِينَ وَكَتَبَ لَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَرُفِعَ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ. وَمَنْ طَافَ فَتَكَلَّمَ وَهُوَ فِي تِلْكَ الْحَالِ خَاضَ فِي الرَّحْمَةِ بِرَجُلَيْهِ كَخَائِضِ الْمَاءِ بِرَجُلَيْهِ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةٍ.

2591. (31) [2/795-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరైనా టైతుల్లాహ్ చుట్టూ 7 ప్రదక్షిణలు చేసి, అందులో కేవలం,

"సుబ్హానల్లాహ్, వల్ హమ్దులిల్లాహ్ వ లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు వల్లాహు అక్బర్ వలా 'హౌల వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్." అని పఠిస్తే, అతని 10 సంవత్సరాల పాపాలు క్షమించబడతాయి. 10 పుణ్యాలు లిఖించబడతాయి. 10 తరగతులు ఉన్నతం చేయబడతాయి. అదేవిధంగా ఎవరైనా 'తహాఫ్ లో ఈ వచనాలే పఠికి ఉంటే, అతడు నీటిలో తన రెండు కాళ్ళు ముంచినట్లు కారుణ్య సముద్రంలో మునిగి పోతాడు. (ఇబ్నె మాజహ్)

=====

۴ - بَابُ الْوُقُوفِ بِعَرَفَةَ

4. అరఫాత్ మైదానంలో ఆగటం

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(۲۰۹۲ - [۱] (متفق عليه) (۲/۷۹۶)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ التَّخَفِيُّ أَنَّهُ سَأَلَ ابْنَ مَالِكٍ وَهَمًا غَدَايَانِ مِنْ مَنَى إِلَى عَرَفَةَ: "كَيْفَ كُنْتُمْ تَصْنَعُونَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟" فَقَالَ: كَانَ يُهْلُ مِنَّا الْمُهِلُّ فَلَا يُكْرُ عَلَيْهِ وَيُكْرُ الْمَكْبَرُ مِنَّا فَلَا يُكْرُ عَلَيْهِ.

2592. (1) [2/795-ఏకీభవితం]

ముహమ్మద్ బిన్ అబీ బకర్ స'ఖఫీ మరియు అనస్ బిన్ మాలిక్ ఇద్దరూ ఉదయం పూట మినా

నుండి అరఫాత్ వెళుతున్నారు. అప్పుడు ముహమ్మద్ బిన్ అబీ బకర్ స'ఖఫీ, అనస్ బిన్ మాలిక్ ను, "మీరు ఈ రోజున ప్రవక్త (స) వెంట ఏం చేసేవారు," అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతను సమాధానం ఇస్తూ, 'మాలో కొందరు లబ్బయి'క, లబ్బయి'క అని అంటూ ఉంటారు. వారిని వారించడం జరుగదు. మరి కొందరు "అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్" అని అనేవారు. వారిని వారించడం జరగలేదు," అని అన్నారు.⁴⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۲۰۹۳ - [۲] (صحيح) (۲/۷۹۶)

وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "نَحَرْتُ هَهُنَا وَمَنَى كُلُّهَا مَنَحَرٌ فَأَنَحَرُوا فِي رِحَالِكُمْ. وَوَقَفْتُ هَهُنَا وَعَرَفَةَ كُلُّهَا مَوْقِفٌ. وَوَقَفْتُ هَهُنَا وَجَمَعَ كُلُّهَا مَوْقِفٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2593. (2) [2/796-ద్వడం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "నేను ఈ ప్రదేశంలో ఖురీబానీ చేసాను, మినాలో ఎక్కడైనా ఖురీబానీ చేయవచ్చును. కనుక మీరు మీ పామియానాల్లో ఖురీబానీ చేసుకోవచ్చు. అయితే నేను ఈ ప్రదేశంలో ఆగాను, 'అరఫాత్ మైదానంలో' ఎక్కడైనా ఆగవచ్చును. నేను ఈ ప్రదేశంలో విడిచిచేసాను. అయితే ముజ్'దలిఫా మైదానంలో ఎక్కడైనా విడిచి చేయవచ్చును." (ముస్లిమ్)

(۲۰۹۴ - [۳] (صحيح) (۲/۷۹۶)

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ يُعْتِقَ اللَّهُ فِيهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ وَإِنَّهُ لَيَنْتَوِيحُنَّ رِجَالُهُ فِيهِ الْمَلَائِكَةُ فَيَقُولُ: مَا أَرَادَ هَؤُلَاءِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

2594. (3) [2/796-ద్వడం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, 'అరఫాత్ నాడు అల్లాహ్ (త) అనేకమందిని నరకం నుండి విడుదల చేస్తాడు. ఈ విధంగా ఇతర దినాల్లో విడుదల చేయడు. ఈ రోజు అల్లాహ్ (త) తన

40) వివరణ-2592: అంటే మినా నుండి 'అరఫాత్ కు వెళుతున్నప్పుడు మార్గంలో 'లబ్బయి'క అని లేదా 'అల్లాహు అక్బర్' అని పలుకువచ్చును. రెంటిలో దేన్నయినా పలుకుతూ వెళ్ళవచ్చును.

దాసులకు దగ్గరౌతాడు. వీరి గురించి దైవదూతల్లో గర్వంగా చెప్పుకుంటాడు. ఇంకా ఈ 'హజ్జ్' చేసిన వారు ఏం కోరుకుంటున్నారు, అంటే వీరు కోరుతున్న వన్నీ ప్రసాదిస్తాను, ఇంకా వీరిని క్షమించివేస్తాను అని అంటాడు. (ముస్లిమ్)

الرَّفْعُ الْفَصْلُ الثَّانِي

(صحيح) [٤] - ٢٥٩٥

عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ صَفْوَانَ عَنْ خَالٍ يَقَالُ لَهُ يَرِيدُ بُنْ شَيْبَانَ قَالَ: كُنَّا فِي مَوْقِفٍ لَنَا بِعَرَفَةَ يُبَاعُهُ عَمْرُو بْنُ مَوْقِفٍ الْإِمَامُ جَدًّا فَأَتَانَا ابْنُ مَرْبَعٍ الْأَنْصَارِيُّ فَقَالَ: إِنِّي رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. يَقُولُ لَكُمْ: "فَقُورًا عَلَى مَسَاعِرِكُمْ فَأَنْكُمُ عَلَى إِرْثٍ مِنْ إِرْثِ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتَّسَالِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ.

2595. (4) [2/797-దృఢం]

'అమ్మ బిన్' అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'సఫ్వాన్ తన మామ గారైన య'జీద్ బిన్ షైబాన్ ద్వారా పేర్కొన్నారు: మేము 'అరఫాత్'లో మా స్థానంలో నిలబడి ఉన్నాం. 'అమ్మ ఉల్లేఖనకర్త, 'వీరు ఇమామ్ నిలబడి ఉన్న ప్రదేశానికి దూరంగా నిలబడి ఉన్నారు' అని అన్నారు. అదే సమయంలో మా వద్దకు ఇబ్ను మిర్బా'అ' అన్నారీ వచ్చి నేను ప్రవక్త (స) సందేశహరునిగా మీ వద్దకు వచ్చాను. ప్రవక్త (స), 'మీరు 'అరఫాత్'లో ఎక్కడ ఉన్నారో అక్కడే ఉండండి, ఎందుకంటే మీరు మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారసత్వ సంపదపై ఉన్నారని,' అన్నారు' అని చెప్పారు.⁴¹ (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి', ఇబ్ని మాజూమ్)

(صحيح) [٥] - ٢٥٩٦ (لم تتم دراسته) (٧٩٧/٢)

41) వివరణ-2595: అరఫాత్'లో ప్రతి వర్గానికి ఒక ప్రత్యేక స్థానం ఉండటం అరబ్బుల ఆచారం. అక్కడేవారు వెళ్ళి వేచి ఉండేవారు. యజీద్ బిన్ షైబాన్ ప్రదేశం ప్రవక్త (స) వేచిఉండే ప్రదేశానికి దూరంగాఉండేది. కనుక ప్రవక్త (స) కు చేరువగా చోటు లభించాలనే కోరిక అతనికి ఉండేది. ప్రవక్త (స) వివాదం తలెత్తే అనుమానంతో అతని కోరిక తీరనివ్వ లేదు. "నీవు నిలుచోని ఉన్న చోట వేచి ఉండు ఇమామ్ కు దగ్గరగా ఉండటం ఎంతమాత్రం అవసరం లేదు, నీవు నీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ (అ) వారసత్వ సంపదపై ఉన్నావు, 'అరఫాత్ మైదానమంతా నిలబడి ఉండే, వేచి ఉండే ప్రదేశం," అని చెప్పి పంపించారు.

وَعَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "كُلُّ عَرَفَةَ مَوْقِفٌ وَكُلُّ مَنَحَرٍّ مَنَحَرٌّ وَكُلُّ الْمَرْدَلِفَةِ مَوْقِفٌ وَكُلُّ فَجَاجٍ مَكَّةَ طَرِيقٌ وَمَنْحَرٌّ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

2596. (5) [2/797-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, " 'అరఫాత్ మైదానమంతా ఆగే, వేచిఉండే చోటు, మినా మైదానమంతా ఖుర్రబానీ చేసే చోటు, ము'జ్దలలిఫహ్ మైదానమంతా విడిచి చేసే చోటు. మక్కహ్ లోని ఏ ఏదీలో నైనా ఖుర్రబానీ చేయ వచ్చును. అంటే మక్కహ్ లో మార్గాల్లో ఎక్కడైనా ఖుర్రబానీ చేయవచ్చును. (అబూ దావూద్, దారమి)

(صحيح) [٦] - ٢٥٩٧ (لم تتم دراسته) (٧٩٧/٢)

وَعَنْ خَالِدِ بْنِ هُوْدَةَ قَالَ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ النَّاسَ يَوْمَ عَرَفَةَ عَلَى بَعِيرٍ قَائِمًا فِي الرِّكَابَيْنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2597. (6) [2/797-అపరిశోధితం]

'ఖాలిద్ బిన్ హాజ్'హ్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను 'అరఫాత్ మైదానంలో 'అరఫహ్ నాడు ఒంటిపై కూర్చోని ప్రజల ముందు ప్రసంగిస్తూ ఉండగా చూచాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఒంటిపై పాదపీటలపై నిలుచోని ఉన్నాడు.⁴² (అబూ దావూద్)

(صحيح) [٧] - ٢٥٩٨ (٧٩٧/٢)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمَ عَرَفَةَ وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

2598. (7) [2/797-దృఢం]

'అమ్మ బిన్ షు'బబ్ తన తండ్రి, తాతల ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అన్నిటి కంటే అత్యుత్తమమైన దు'ఆ 'అరఫహ్ నాటి దు'ఆ. ఇంకా అన్నిటి కంటే ఉత్తమమైన దు'ఆ నేను చేసినది, నా కంటే ముందు దైవప్రవక్తలందరూ చేసిన దు'ఆ. అది

"లా ఇలాహా ఇల్లల్లాహు వ'హదహు లా షరీక లహూ లహుల్ ముల్క కు వల హుల్ 'హమ్దు వహువ 'అలాకుల్లి షయ్ ఇన్ ఖదీర్." (తిర్మిజి)

42) వివరణ-2597: అంటే తన ప్రసంగం అందరికీ వినబడాలని ప్రవక్త (స) పాదపీటలపై కాళ్ళు పెట్టి నిలబడ్డారు. (అబూ దావూద్)

(۷۹۸/۲) (صحیح) - ۲۵۹۹

وَرَوَى مَالِكٌ عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ إِلَى قَوْلِهِ: "لَا شَرِيكَ لَهِ".

2599. (8) [2/798-దృఢం]

ఈ 'హదీసు'నే 'తల్ హ బిన్ 'ఉబైదుల్లాహ్ (ర) ద్వారా కూడా ఉల్లేఖించబడింది. (మాలిక్)

(۷۹۸/۲) (ضعيف) - ۲۶۰۰

لِرَسُولِهِ وَعَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ كَرِيزٍ. أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَا رُبِّيَ الشَّيْطَانُ يَوْمًا هُوَ فِيهِ أَصْغَرُ وَلَا أَحَرُّ وَلَا أَخْفَرُ وَلَا أَغْيَظُ مِنْهُ فِي يَوْمٍ عَرَفَةَ وَمَا ذَاكَ إِلَّا لِمَا يَرَى مِنْ تَنْزِيلِ الرَّحْمَةِ وَتَجَاوُزِ اللَّهِ عَنِ الذُّنُوبِ الْعَظِيمِ إِلَّا مَا رُبِّيَ يَوْمَ بَدْرٍ". فَقِيلَ: مَا رُبِّيَ يَوْمَ بَدْرٍ؟ قَالَ: "فَأَبَاهُ قَدْ رَأَى جِبْرِيلَ يَزِعُ الْمَلَائِكَةَ". رَوَاهُ مَالِكٌ مُرْسَلًا وَفِي شَرْحِ السُّنَنِ بِلَفْظِ الْمَصَابِيحِ.

2600. (9) [2/798-బలహీనం]

'తల్ హ బిన్ 'ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ కరీజ్ కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'అరఫహ్ నాడు పైతాన్ నీచ అవమానానికి గురయినట్లు, తన్ను తాను హీనంగా భావించినట్లు, చాలా కోపానికి గురియినట్లు ఇతర దినాల్లో జరుగదు. అంటే 'అరఫహ్ నాడు చాలా నీచ అవమానానికి గురయినట్లు కనబడింది. ఎందుకంటే ఆ రోజు పైతాన్ అల్లాహ్ (త) కారుణ్యం అవతరిస్తూ ఉండగా చూస్తాడు. ఇంకా అల్లాహ్ (త) క్షమాపణను పెద్దపెద్ద పాపాల క్షమాభిక్షను చూచి భరించలేడు. అయితే ఇంతకు ముందు బద్ర్ యుద్ధం నాడు కూడా నీచ పరాభవానికి గురయినట్లు కనబడింది. అప్పుడు జిబ్రీల్ (అ) శత్రువులతో యుద్ధం చేయటానికి పంక్తులను సరిచేస్తున్నప్పుడు కూడా పైతాన్ నీచ అవమానానికి గురయ్యాడు. (మువత్తా, షర 'హుస్సున్నహ్/తాబయీ ప్రోక్తం)

(۷۹۸/۲) (لم تتم دراسته) - ۲۶۰۱

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ. إِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيُبَاهِي بِهِ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ: انْظُرُوا إِلَى عِبَادِي أَتَوْنِي شُعْبًا غَيْرًا ضَاحِجِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ. أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَيَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: يَا رَبِّ فَلَنْ كَانَ يَرْهُقُ وَفَلَنْ وَفَلَانَةٌ قَالَ: يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ". قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "فَمَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ عَتِيقًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمٍ عَرَفَةَ". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ.

2601. (10) [2/798-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'అల్లాహ్ (త) 'అరఫహ్ నాడు ఇహాలోక ఆకాశంపై అవతరిస్తాడు. తన హజీలను గురించి దైవదూతల మధ్య గర్వపడుతూ ఇలా అంటాడు, "నా ఈ దాసులను చూడండి! మాసిన వెంట్రు కలతో ధూళితో నిండిన శరీరంతో దూర ప్రాంతాల నుండి లబ్బయి'కే పలుకుతూ, కేకలు వేస్తూ నా సన్నిధిలో హజ రయ్యారు. నేను మిమ్మల్ని సాక్షిగా నిలబెడు తున్నాను! నేను వీరందరినీ క్షమించివేసాను." అది విని దైవదూతలు, "ఓ అల్లాహ్! ఫలానా వ్యక్తి ఈ పాపం చేసేవాడు, ఫలానా స్త్రీ ఈ పాపానికి పాల్పడ్డది, తమరు వారిని కూడా క్షమించారా?" అని విన్నవించుకుంటే, అల్లాహ్ (త) "నేను వారిని కూడా క్షమించాను," అని అంటాడు. ప్రవక్త (స), " 'అరఫహ్ దినం కంటే అధిక సంఖ్యలో ఇతర ఏదినాల్లో కూడా అల్లాహ్ ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో నరకం నుండి ప్రజలను విడుదల చేయడు," అని ప్రవచించారు. (షరహ్ సున్నహ్)

أَفْصَلُ التَّالِي

(۷۹۹/۲) (متفق عليه) - ۲۶۰۲

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: كَانَ قُرَيْشٌ وَمَنْ دَانَ دِيْنَهَا يَقِفُونَ بِالْمَرْدَلَفَةِ وَكَانُوا يُسْمَوْنَ الْحُمْسَ. فَكَانَ سَائِرُ الْعَرَبِ يَقِفُونَ بِعَرَفَةَ. فَلَمَّا جَاءَ الْإِسْلَامُ أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى نَبِيَّهٖ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَأْتِيَ عَرَفَاتٍ فَيَقِفَ بِهَا ثُمَّ يَقِضَ مِنْهَا فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ: (ثُمَّ أَقِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ - ۲: ۱۹۹). متفق عليه.

2602. (11) [2/799-ఏకీభవితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ఖురైషులు వారి మిత్త వర్గాల వారు ము'జ్దలిఫాలోనే విడిది చేసేవారు ('అరఫాత్ వెళ్ళేవారు కాదు) దానిని 'హుమ్మ- అంటే వీరత్వం-అనే పేరు పెట్టారు. ఇతర అరబ్బులు ముందు 'అరఫహ్ లో విడిది చేసి (సూర్యాస్తమయానికి ముందు) అరఫహ్ నుండి బయలు దేరి, ము'జ్దలిఫహ్ లో రాత్రి గడిపి, (సూర్యుడు ఉదయించిన తరువాత మినా వైపుకు పోయేవారు). ఇస్లామ్ వచ్చిన తర్వాత అల్లాహ్ (త) తన ప్రవక్తను, "అందరూ వచ్చి ముందు 'అరఫహ్ లో ఆగి (సూర్యాస్తమయం

వరకు) వేచి ఉండి, ఆ తరువాత అక్కడి నుండి ము'జ్ దలిఫహ్ కు వెళ్ళి అక్కడ (రాత్రి) బసచేసి అక్కడి నుండి (ఉషోదయం తరువాత, కానీ సూర్యుడు కనపించక ముందు) మినా / మక్కహ్ వైపుకు పొండి" అని ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ (త) ఆదేశం, "ప్రజలు ఎక్కడి నుండి వెళ్తారో, మీరూ అక్కడి నుండి వెళ్ళండి." (అల్ బఖరహ్, 2:199)కి అర్థం ఇదే.⁴³ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۲۶۰۳ - [۱۲] (ضعيف) (۷۹۹/۲))

وَعَنْ عَبَّاسِ بْنِ مَرْدَاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا لِأَمَّتِهِ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ بِالْمَغْفِرَةِ فَأُجِيبَ: "إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ مَا خَلَا الْمَطْلَمَ فَإِنِّي أَخَذَ الْمَطْلُومَ مِنْهُ". قَالَ: "أَيُّ رَبِّ إِنْ شِئْتَ أَعْطَيْتَ الْمَطْلُومَ مِنَ الْجَنَّةِ وَغَفَرْتَ لِلطَّالِمِ". فَلَمْ يُجِبْ عَشِيَّةَ فَلَمَّا أَصْبَحَ بِالْمَرْدَلِفَةِ أَعَادَ الدُّعَاءَ فَأُجِيبَ إِلَى مَا سَأَلَ. قَالَ: فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. أَوْ قَالَ تَبَسَّمَ. فَقَالَ لَهُ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ: يَا أَبَايَ أَنْتَ وَأَمِّي إِنَّ هَذِهِ لَسَاعَةٌ مَا كُنْتَ تَضْحَكُ فِيهَا فَمَا الَّذِي أَضْحَكَكَ. أَضْحَكَ اللَّهُ سَبْكَ؟ قَالَ: "إِنَّ عَذْرَ اللَّهِ ابْنَيْسَ لَمَّا عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ اسْتَجَابَ دُعَائِي وَغَفَرَ لَأَمَّتِي أَخَذَ الثَّرَابَ فَجَعَلَ يَحْنُوهُ عَلَى رَأْسِهِ. وَيَدْعُو بِالْوَيْلِ وَالنُّوْبِ. فَأَضْحَكَنِي مَا رَأَيْتُ مِنْ جَرَعَةٍ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَرَوَى الْبَيْهَقِيُّ فِي كِتَابِ الْبَغْتِ وَالنُّشُورِ نَحْوَهُ.

2603. (12) [2/799-బలహీనం]

'అబ్బాస్ బిన్ మిర్దాస్ కథనం: ప్రవక్త(స) 'అరఫహ్ నాడు అంటే జి'ల్ 'హిజ్జహ్ 9వ తేదీన సాయంత్రం తన అనుచర సమాజ క్షమాపణ కోసం ప్రార్థించారు. ఇది స్వీకరించ బడింది. అంటే, అల్లాహ్ (త),

43) వివరణ-2602: ము'జ్దలిఫహ్ అన్నది ఒక ప్రదేశం పేరు. ఇది 'హరమ్ సరిహద్దు లోపల ఉంది. కానీ 'అరఫాత్ 'హరమ్ కు బయట ఉంది. ఖురైషులు వారి తెగవారు తమ్ముతాము వీరులుగా దైవభక్తులుగా భావించేవారు. 'హజ్ కాలంలో 'హరమ్ నుండి బయటకు వెళ్ళేవారు కాదు. ఇతరులు 'హరమ్ కు వెలుపల 'అరఫాత్ కు వెళ్ళి, అక్కడి నుండి ము'జ్ దలిఫహ్ వచ్చి, అక్కడి నుండి తిరిగి మినా/మక్కహ్ వచ్చేవారు. అల్లాహ్ (త) అందరినీ 'అరఫాత్ వెళ్ళమని ఆదేశించాడు. వారు మక్కహ్ వారైనా, దూరప్రాంతాల వారైనా ఏమాత్రం ప్రత్యేకత లేదు. ఖురైషులలోని ఈ వాక్యాన్ని అర్థం ఇదే.

"అత్యాచారాలు, దాసుల హక్కులు తప్ప మిగిలిన పాపాలన్నిటినీ క్షమించి వేసాను - అయితే బాధితుని తరపున అత్యాచారంతో ప్రతికారం తీర్చుకుంటాను," అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రార్థించారు, "ఓ నా ప్రభూ! ఒకవేళ నీవు కోరితే బాధితుణ్ణి స్వర్గంలో ప్రవేశింప జేయగలవు. అత్యాచారిని క్షమించ గలవు." కానీ ఈ ప్రార్థన 'అరఫహ్ సాయంత్రం స్వీకరించ బడలేదు. ము'జ్దలిఫహ్ చేరిన తర్వాత ప్రవక్త (స) ఉదయం మళ్ళీ ఇదేవిధంగా దు'ఆ చేసారు. అల్లాహ్ (త), ప్రవక్త (స) దు'ఆను స్వీకరించాడు. అంటే అత్యాచారి పాపాన్ని పశ్చాత్తాపం తర్వాత క్షమించి వేస్తాడు. ఇది తెలిసి ప్రవక్త (స) నవ్వునాగారు లేక చిరునవ్వు నవ్వారు. అది చూసి అబూ బక్ర్, 'ఉమర్ (ర) ఇలా విన్నవించు కున్నారు, "మా తల్లి దండ్రులు మీ కోసం త్యాగం గాను. ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! ఇది నవ్వే సమయం కాదు, మరి మీ నవ్వుకు కారణం ఏమిటి? తమకు అల్లాహ్ (త) ఎల్లప్పుడూ నవ్వుతూ ఉంచుగాక! -అంటే అల్లాహ్ (త) ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉంచుగాక - అన్నారు." ప్రవక్త (స) సమాధానం ఇస్తూ, "అల్లాహ్ శత్రువు ప్రైటాన్, అల్లాహ్ (త) నా దు'ఆ స్వీకరించాడని, నా అనుచర సమాజ పాపాలను క్షమించి వేసాడని తెలిసి మట్టి తన తలపై వేసుకోసాగాడు. చింతించి పారిపోయాడు. వాడి మతి స్థిమితం తప్పటం చూసి నాకు నవ్వు వచ్చింది," అని అన్నారు. (ఇబ్నీ మాజహ్, బైహఖీ-బ'అసి వన్నుఖార్)

=====

۵- بَابُ الدَّفْعِ مِنْ عَرَفَةَ وَالْمَرْدَلِفَةِ

5. అరఫాత్, ము'జ్దలిఫహ్ నుండి తిరుగు ప్రయాణం

దీని వివరాలన్నీ కితాబుల్ 'హక్ష్ ప్రారంభంలో పేర్కొనడం జరిగింది. ఇక్కడ కేవలం 'హదీసుల అనువాదం ఇవ్వబడుతోంది.

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

۲۶۰۴ - [۱] (متفق عليه) (۸۰۱/۲)

عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَمِعْتُ أَسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ: كَيْفَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسِيرُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ حِينَ دَفَعَ؟ قَالَ: كَانَ يَسِيرُ الْعَنَقَ فَإِذَا وَجَدَ فَجْوةً نَصَّ.